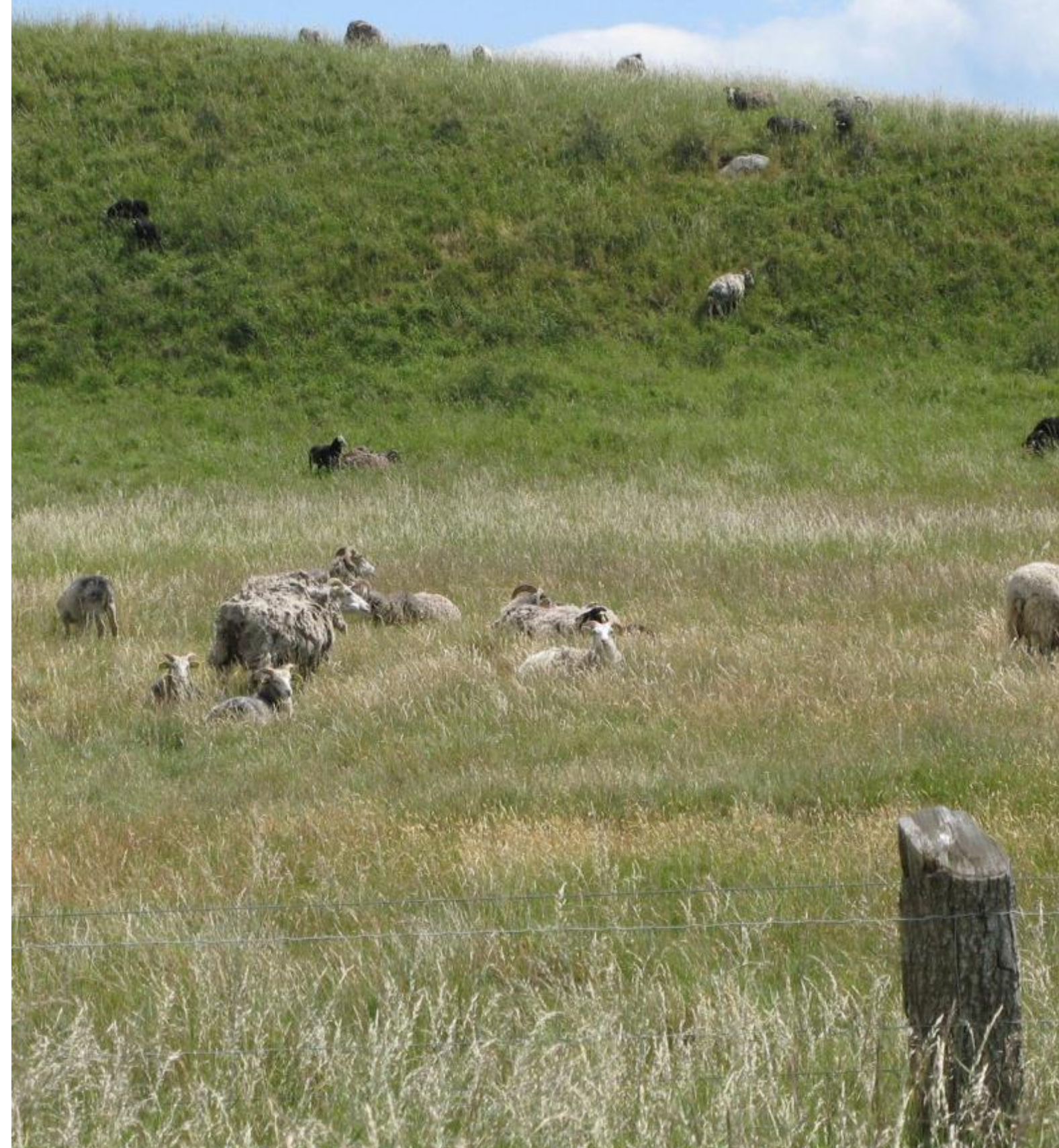

Deltidslandmænd på Djursland

- markedsanalyse om det gode liv på landet

Baggrund

Hvem er egentlig deltidslandmændene på Djursland? Hvad interesserer de sig for, hvad bruger de landboforeningen til, hvor søger de rådgivning, og hvilke ønsker til arrangementer har de?

Spørgsmål som disse ønskede Deltidsudvalget i Djursland Landboforening svar på, efter udvalget var blevet dannet i 2012. Som en af sine første aktiviteter tog udvalget derfor initiativ til en markedsanalyse.

Fra begyndelsen af november 2012 og frem til 8. februar 2013 kunne alle Djurslands deltidslandmænd besvare et spørgeskema på landboforeningens hjemmeside, uanset om de var medlemmer af foreningen eller ej. Spørgeskemaet og en opfordring til at deltage blev annonceret og omtalt i relevante blade, aviser og hjemmesider.

I alt 97 personer har brugt spørgeskemaet, og deres svar er grundlag for denne rapport. Nogle få af deltagerne (også kaldet respondenterne) svarede kun på en del af spørgsmålene, men langt de fleste svarede på alle. Antallet af svar fremgår under omtalen af de enkelte spørgsmål.

En del af spørgsmålene var udformet med forskellige svar, som respondenterne skulle give karakterer på en skala fra 0 til 5, med 0 for ingen interesse eller relevans, og 5 som det mest interessante/relevante.

Svarene på disse spørgsmål er i nærværende rapport omregnet til point, således at et kryds ved 5 giver 5 point osv. Derefter er respondenternes point lagt sammen, hvorved der dannes et samlet billede af alle svarene.

Ud fra markedsanalysens datamateriale har freelance journalist og kommunikationskonsulent Per Henrik Hansen skrevet denne rapport.

Indhold:

1. Resume og konklusioner
2. Hvem er deltidslandmændene på Djursland?
3. Hvad interesserer de sig for?
4. Hvor søger de informationer?
5. Hvor søger de rådgivning?
6. Hvad søger de rådgivning om?
7. Hvad er deres forventninger til rådgivningen?
8. Hvilke møder og andre arrangementer går de til?

1. Resume og konklusioner

Kapitel 2, hvem deltidslandmændene er: Trækker vi oplysningerne om de djurslandske deltidslandmænd lidt hårdt op og tegner et billede af den typiske deltidslandmand på Djursland, ser vi en midaldrende mand med en videregående uddannelse, som har boet på landet i mindst 11 år.

Han har ikke nogen landbrugsfaglig baggrund, og han opfatter mere sig selv som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende end som landmand. Han har valgt at bo på landet på grund af naturen og de gode rammer, som et mindre landbrug giver for familielivet.

Der hører op til 25 hektar jord til ejendommen.

Men som med alle skarpt optrukne billeder, er der mange flere facetter i den virkelige verden. Der findes således også deltidslandmænd som er kvinder, unge, er ufaglærte eller har en landbrugsfaglig baggrund, og der er deltidslandmænd med en stærk motivation til at drive en rentabel landbrugsdrift på over 100 hektar. De er bare i mindretal.

Kapitel 3, deres interesser i forhold til landbruget: Her er det naturen der står øverst på listen. Dette er i god overensstemmelse med at det ikke er landbruget som erhverv, men de mere bløde værdier, der er den vigtigste motivation til at bo på landet for den typiske deltidslandmand.

Dog er det også værd at lægge mærke til, at nummer to på interesselisten er et klassisk landbrugsfagligt emne, nemlig planteavl.

Derefter kommer selvforsyning som nummer tre. Det vil sige, at ønsket om at producere familiens egne fødevarer betyder relativt meget for en hel del deltidslandmænd.

Kapitel 4, foretrukne steder at søge efter information: De traditionelle landbrugs-fagblade holder skansen som deltidslandmændenes foretrukne kilde til informationer. Men bladene er skarpt forfulgt af forskellige internetsites. Især Google og tilsvarende søgemaskiner er næsten lige så meget benyttet til informations-søgning som fagbladene. Men også Landbrugsinfo, Djursland Landboforenings hjemmeside og Videncentret for Landbrugs hjemmeside bliver brugt flittigt.

Kapitel 5, hvor søger deltidslandmændene rådgivning: En tredjedel af deltagerne i undersøgelsen klarer sig helt uden rådgivning. Ud af de to tredjedele, som søger rådgivning, bruger de 85 procent, svarende til 52 personer, Djursland Landboforening. 31 af disse 52 deltidslandmænd søger også rådgivning andre steder. Det gælder især revisorbistand, som de får hos private revisorer eller i andre landboforeninger.

De afdelinger i Djursland Landboforening, som deltidslandmændene bruger mest, er Planter og Økonomi. De bliver begge brugt af flere end 30 ud af 50, der får rådgivning i foreningen.

I betragtning af at natur topper listen over deltidslandmændenes interesser, kan det undre at kun et mindretal – 15 ud af 50 – søger rådgivning hos afdelingen Natur. Det må tolkes som et udtryk for, at interesse ikke er ensbetydende med et ønske om at gå i gang med naturplejeprojekter eller lignende.

Deltagerne i undersøgelsen søger også rådgivning og sparring andre steder end hos professionelle. Faktisk er internettet og nabolandmænd de mest populære svar på spørgsmålet om, hvor de søger rådgivning og sparring. Djursland Landboforening er det tredje mest brugte svar, og dernæst kommer 'Hos firmaer hvor jeg køber varer' og 'Venner og familie'.

Kapitel 6, hvad de søger rådgivning om: Skat/regnskab/økonomi samt planteavl er de områder, hvor undersøgelsens deltagere hovedsageligt søger rådgivning og sparring. Dernæst kommer forsikring og pension samt jura. Først på femte pladsen kommer husdyrproduktion.

Kapitel 7, deres forventninger til rådgivningen: Kvalitet og troværdighed er de egenskaber som respondenterne lægger mest vægt på i deres forventninger til rådgivningen. Men også personlig kontakt og det kun at have én kontaktperson har stor betydning.

Kapitel 8, møder og arrangementer: Den klart mest populære type arrangement er et aftenmøde med foredrag om et enkelt emne. Godt 75 procent foretrækker denne type. Lidt under 50 procent er interesserede i at deltage i Erfa-grupper eller faglige netværk, og 35 procent vil gerne møde op til en konference med flere faglige indlæg.

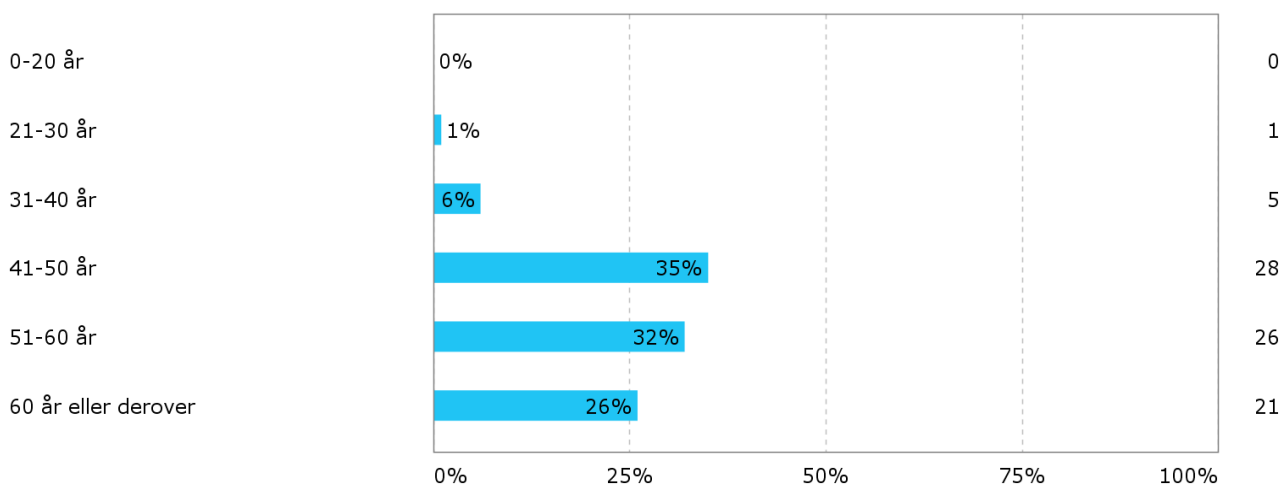
2. Hvem er deltidslandmændene på Djursland?

Det korte svar er, at det er en meget blandet gruppe, når man ser på interesser, uddannelsesmæssig baggrund, alder og andre faktorer. Men den store blandede gruppe kan deles op i mindre grupper, hvoraf nogle er klart større end andre.

Ser man på køn, er der langt overvejende tale om mænd. Af de 81, der svarede på dette spørgsmål i undersøgelsen, er de 66 mænd og 15 er kvinder. I procenter svarer det til 81,5 % mænd og 18,5 % kvinder.

Aldersmæssigt er den gennemsnitlige deltidslandmand på Djursland kommet godt over ungdommens år. Som det ses i Figur 1, er cirka en tredjedel i 40'erne, en anden tredjedel er mellem 51 og 60 år, og en fjerdedel er 60 år eller ældre.

Figur 1: Aldersfordeling . 81 respondenter.

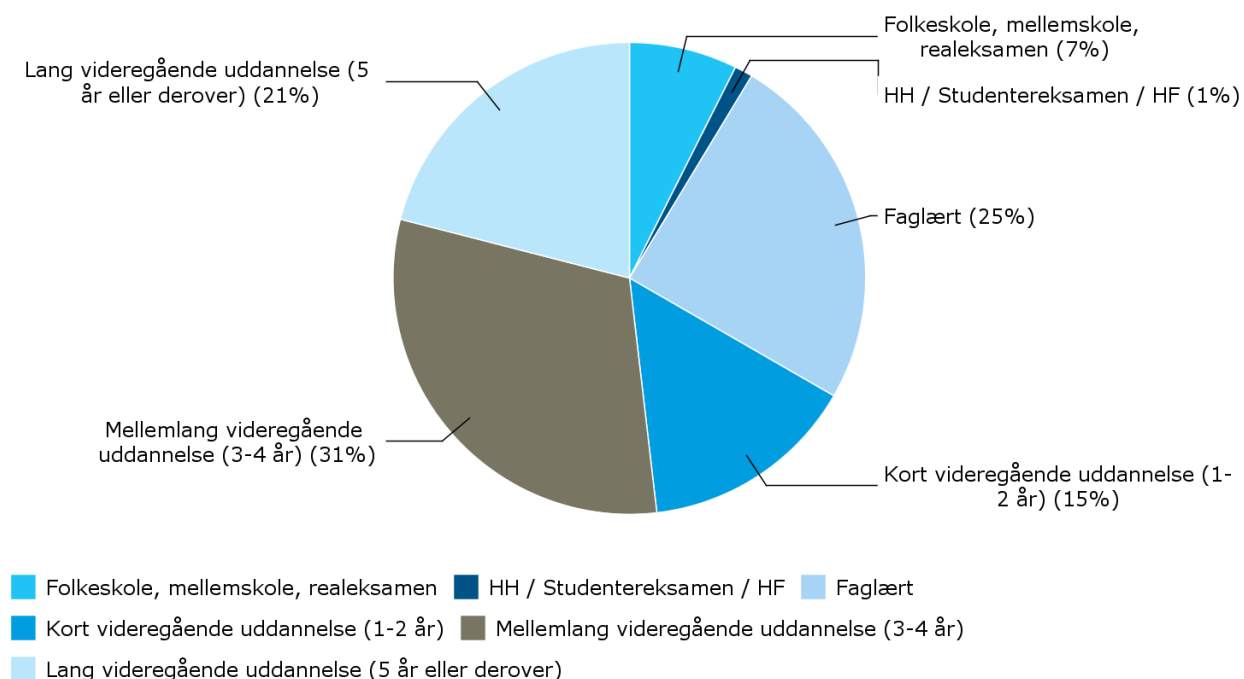

Med en stor overvægt af midaldrende og ældre, og man må formode veletablerede mennesker, er det ikke overraskende, at hele 84 procent har boet på landet i over 10 år. Der er dog også deltidslandmænd, for hvem det er nyt at bo på landet og arbejde med jord og husdyr. Således har 7 procent af samtlige 97, der deltog i undersøgelsen, boet på landet i mindre end 6 år.

Uddannelsesmæssigt er der en lille overvægt af personer med mellemlang eller lang videregående uddannelse. De udgør tilsammen 52 procent af de 81, der svarede på spørgsmålet om uddannelse. De to grupper af henholdsvis faglærte og personer med kort videregående uddannelse udgør tilsammen 40 procent. Tallene for uddannelse skal dog tages med et vist forbehold, da et spørgeskema som i denne undersøgelse formentlig appellerer mest til folk med en boglig baggrund. Det vil sige, at gruppen med faglig eller ingen uddannelse kan være større, end det fremgår her.

Figur 2: Afsluttet uddannelse. 81 respondenter.

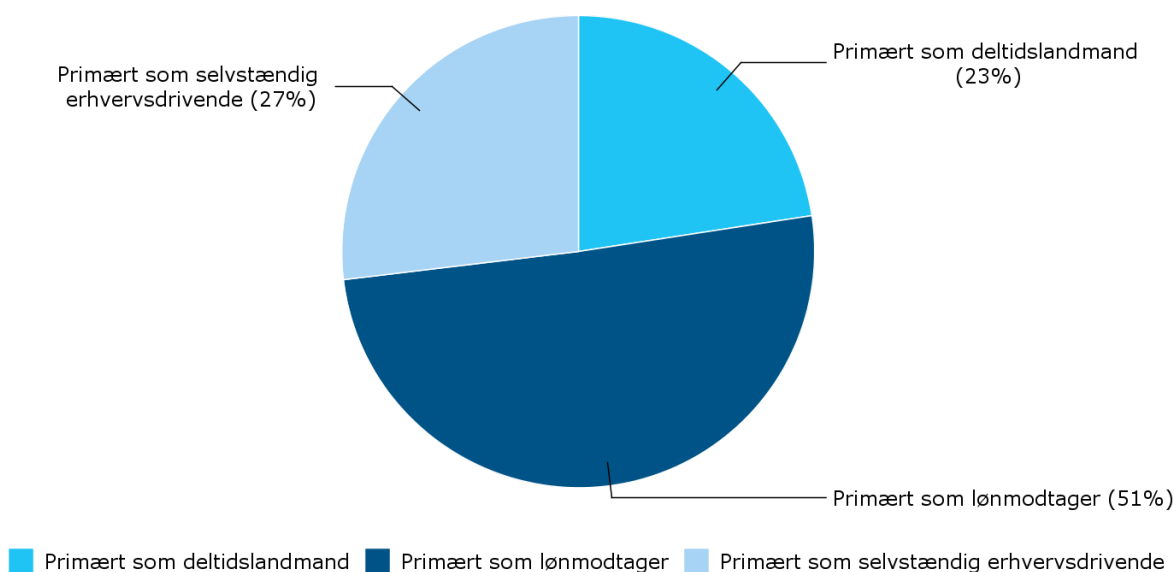

32 af 81 respondenter, svarende til 39,5 procent, har en landbrugsfaglig baggrund. For eksempel fra landbrugsskole. De øvrige 60,5 procent har ingen landbrugsfaglig baggrund.

Hvad betragter deltidslandmændene sig selv som? Ser de først og fremmest sig selv som deltidslandmand, lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende?

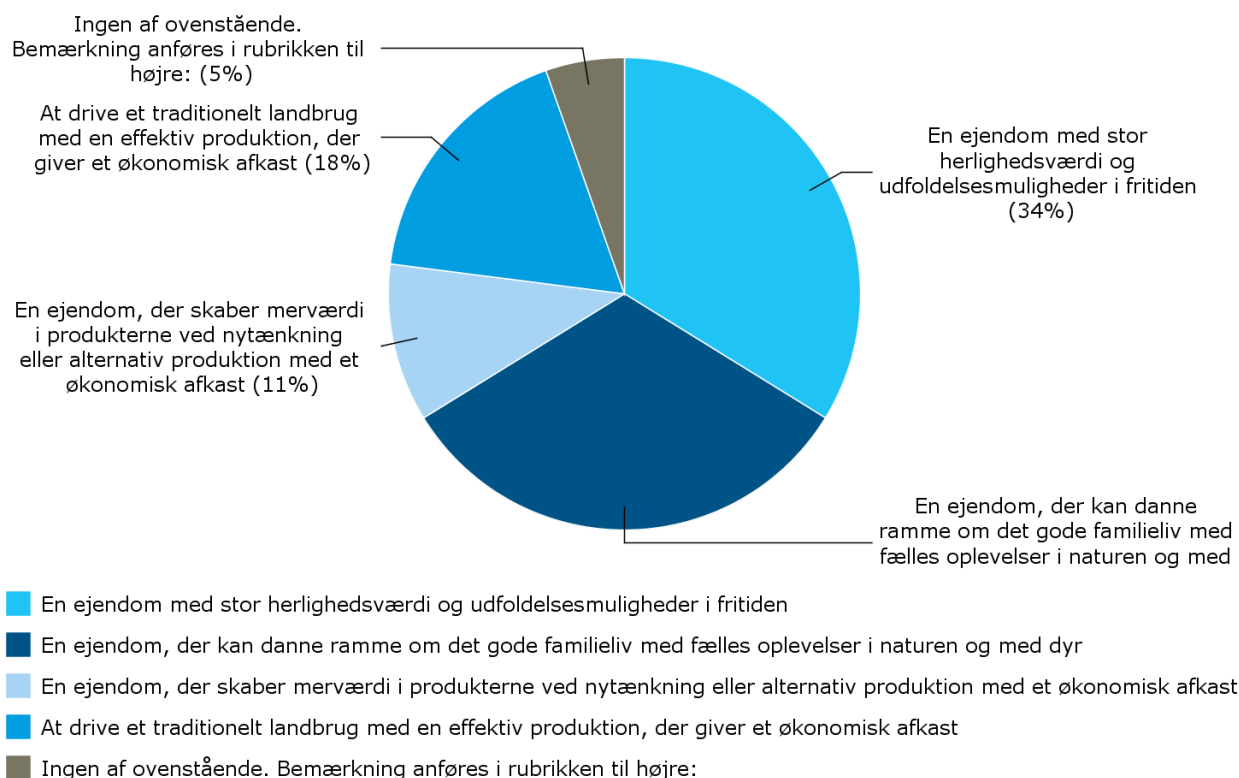
Det har 93 svaret på i undersøgelsen. Som det ses af Figur 3, er det lidt mindre end en fjerdedel, der ser sig selv som først og fremmest deltidslandmand.

Figur 3: Svar på spørgsmålet: Hvad betragter du dig selv som? 93 respondenter.

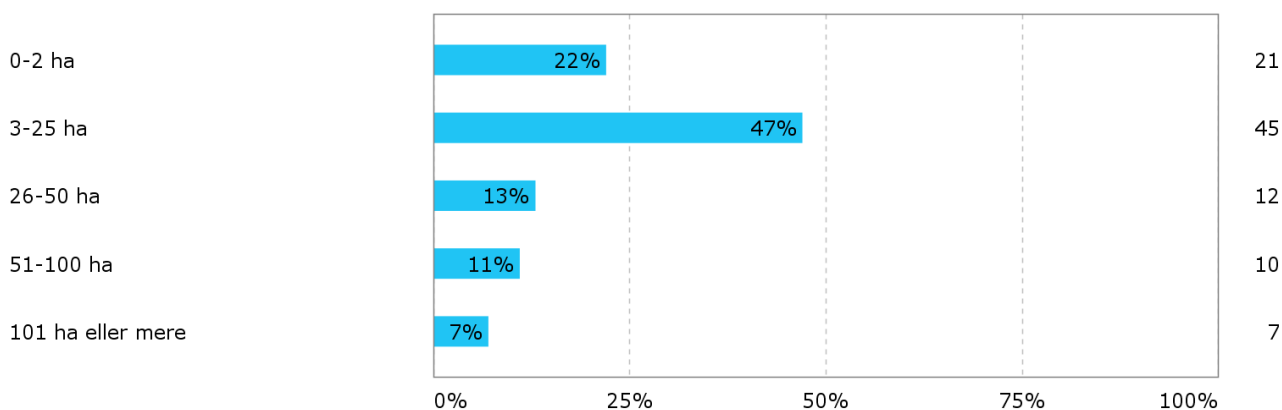
At så forholdsvis få primært betragter sig selv som deltidslandmand hænger godt sammen med, at de vigtigste motiver til at bo på landet er herlighedsværdier og udfoldelsesmuligheder i fritiden samt det gode familieliv. Hvorimod kun et mindretal er drevet af ønsket om at have en landbrugsproduktion på den ene eller anden måde. Det fremgår af Figur 4.

Figur 4: Svar på spørgsmålet: Hvorfor har du valgt at drive landbrug og/eller bo på landet? 91 respondenter.

Langt over halvdelen har en ejendom på under 26 hektar. 22 ud af 100 driver endda under 2 hektar, mens lidt færre – 18 ud af 100 – driver mere end 50 hektar.

Figur 5: Størrelsen af ejendomme. 95 respondenter

3. Hvad interesserer de sig for?

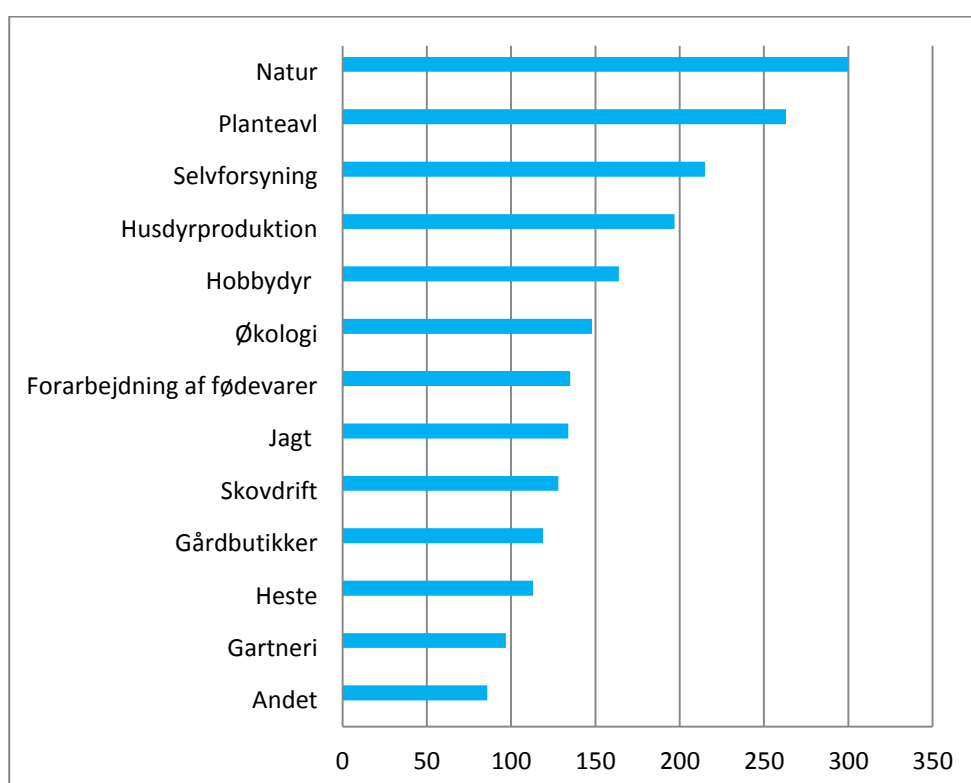
Under spørgsmålet 'Hvor interessant er følgende områder for dig inden for dit landbrug' blev deltagerne i undersøgelsen bedt om at vurdere 13 interessefelter på en skala fra 0-5. Tæller man svarene sammen, får man de tal, der fremgår af Figur 6.

Som det ses er topscoreren Natur med 300 point. Det svarer til at undersøgelsens deltagere i gennemsnit vurderede Natur til 3,4 på 0-5 skalaen. Planteavl scorer næsthøjest med 263 point, svarende til et gennemsnit på 3,0.

Mens de to øverste på interesselisten således falder indenfor almindelig landbrugsrådgivnings rammer, falder nummer tre på listen – selvforsyning – udenfor rammerne. I hvert fald hvis begrebet selvforsyning skal forstås som produktion af fødevarer til eget forbrug.

Da en sådan produktion foregår i langt mindre skala end de produktioner, som rådgivningen normalt drejer sig om, kan der muligvis være et uopfyldt behov for rådgivning om produktion i selvforsynings-skala.

Figur 6: Vægtning af interesseområder. Tallene for neden viser antal point afgivet af 89 respondenter.

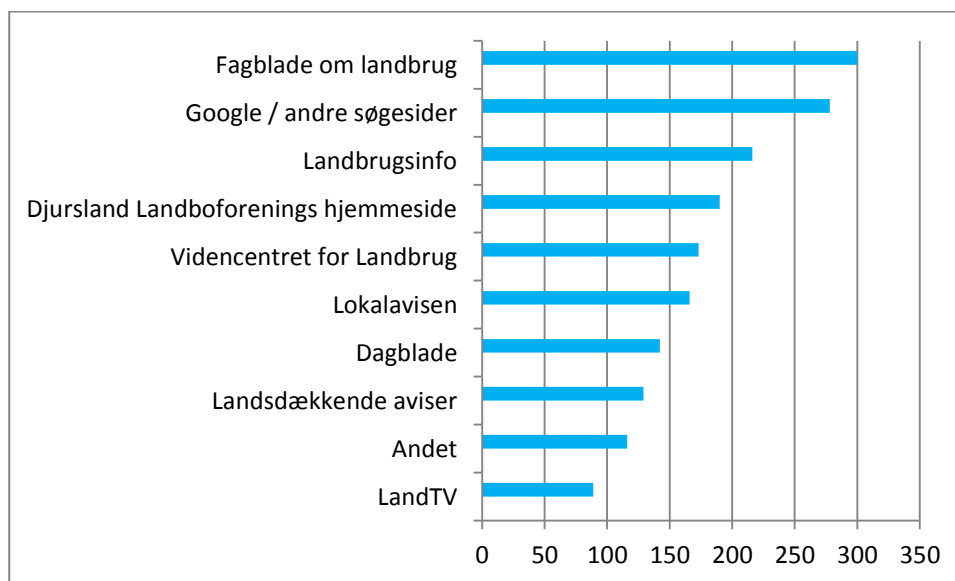
4. Hvor søger de informationer?

Som det ses i Figur 7 er de gode gamle trykte fagblade det mest populære, når deltidslandmændene søger efter informationer af betydning for deres landbrug. 300 point får de, svarende til et gennemsnit på 3,5 på 0-5 skalaen.

Men de klassiske fagblade bliver skarpt forfulgt af internettet. Især Google og lignende søgemaskiner er populære og får en score på 278 point (i gennemsnit 3,2). Internet-søgningernes popularitet hænger utvivlsomt sammen med flere ting: De er gratis, de kan foretages, lige når behovet opstår, og med lidt øvelse kan en søgning målrettes meget præcist, efter hvad man ønsker at få noget at vide om.

Nr. to og tre på listen er henholdsvis websitet Landbrugsinfo og Djursland Landboforenings hjemmeside. Og som nummer fire kommer Videncentret for Landbrug, hvormed formentlig menes Videncentrets hjemmeside. Altså er der fire lokaliteter på internettet blandt de øverste fem på listen over foretrukne steder for søgning af information.

Figur 7: Foretrukne steder at søge information. 86 respondenter.

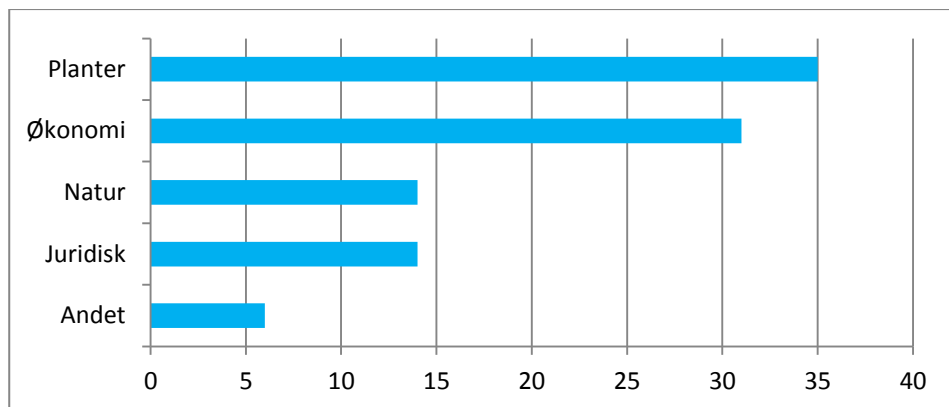
5. Hvor søger de rådgivning?

Næsten to tredjedele af respondenterne (63 procent) bruger rådgivning, de sidste 37 procent gør ikke. Blandt de to tredjedele, der søger rådgivning, er Djursland Landboforening ret populær. 34 procent af dem søger kun rådgivning her, 51 procent søger rådgivning både her og andre steder, mens 15 procent kun søger rådgivning andre steder.

I faktiske tal er der 52 respondenter, der søger rådgivning i Djursland Landboforening. 21 af dem får kun rådgivning her, 31 gør det også andre steder.

Figur 8 viser hvilke afdelinger de 52 benytter sig af.

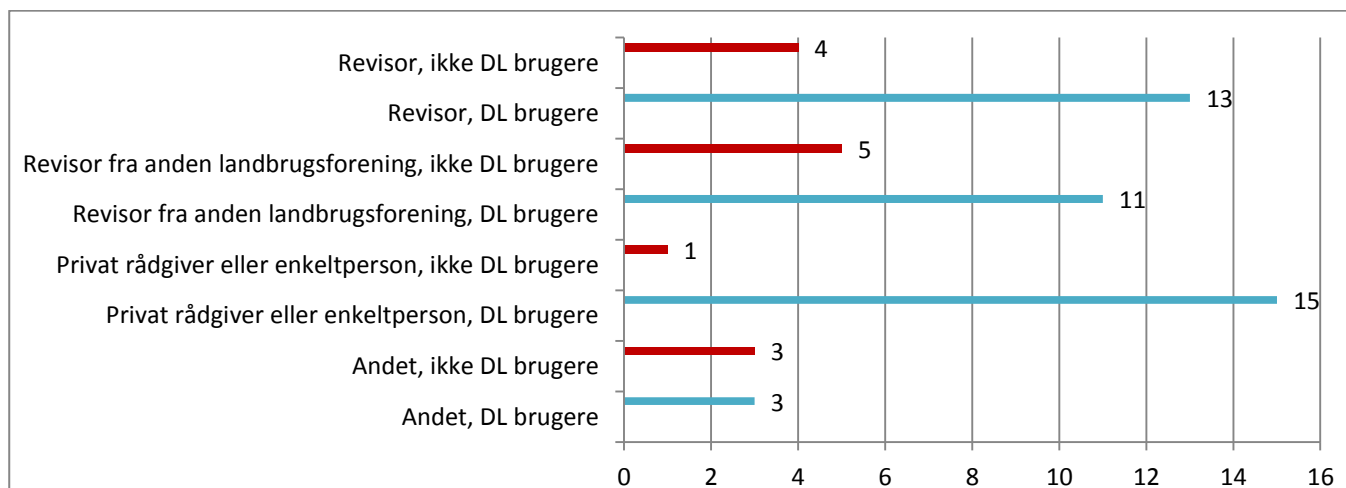
Figur 8: Deltidslandmændenes brug af de forskellige afdelinger i Djursland Landboforening. 50 respondenter.

Som nævnt er der 31 respondenter, som bruger rådgivning i Djursland Landboforening, men også søger rådgivning andre steder. Desuden er der 9 respondenter, som udelukkende får rådgivning andre steder. Figur 9 viser hvilke rådgivere der bliver søgt udenfor Djursland Landboforening.

Som det ses, er det især populært at søge revisor-rådgivning udenfor den lokale landboforening.

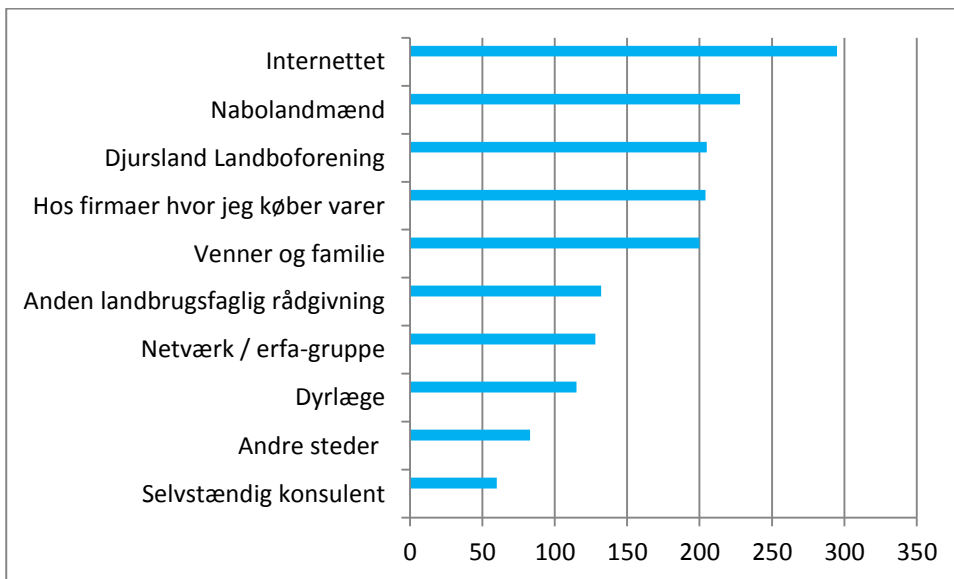
Figur 9: Benyttet rådgivning fra andre end Djursland Landboforening. De røde søjler viser respondenter som slet ikke søger rådgivning hos Djursland Landboforening (9 respondenter). De blå søjler angiver dem som også bruger Djursland Landboforening (30 respondenter).

Respondenterne er også blevet spurgt mere bredt om, hvor de oftest søger rådgivning og sparring. Ved dette spørgsmål har de fået flere svarmuligheder, som de skulle placere på en 0 til 5 skala. Det samlede resultat ses i figur 10.

Det er værd at lægge mærke til, at bortset fra Djursland Landboforening (som er nummer tre) er de fem øverste på listen gratis kilder til rådgivning og sparring. Tallene foruden angiver antal point.

Figur 10: Kilder til rådgivning og sparring, sat op efter popularitet. 85 respondenter.

6. Hvad søger de rådgivning om?

Som det ses i Figur 11 er der særligt to områder, hvor deltidslandmændene søger rådgivning: Skat/regnskab/økonomi og planteavl.

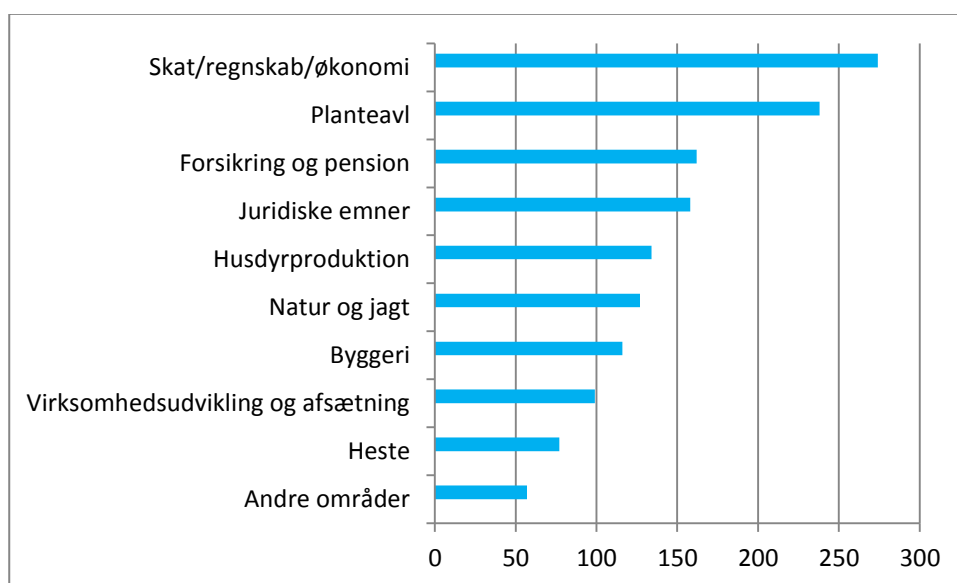
På de næste pladser kommer yderligere to ikke-landbrugsfaglige områder: Jura og forsikring/pension.

Sammenligner man Figur 11 med den prioriterede liste over hvad der interesserer deltidslandmændene (se kapitel 3), er det påfaldende, at kun planteavl har samme placering på de to lister, nemlig som nummer to.

På interesselisten er topscoreren natur, men det emne er kun nummer seks, når man spørger hvad deltagerne i undersøgelsen søger rådgivning om.

Og selvforsyning er nummer tre på interesselisten, men på det område findes der slet ikke rådgivning, og det er derfor ikke med i Figur 11.

Figur 11: Områder hvor deltidslandmænd hovedsageligt søger rådgivning. 84 respondenter.

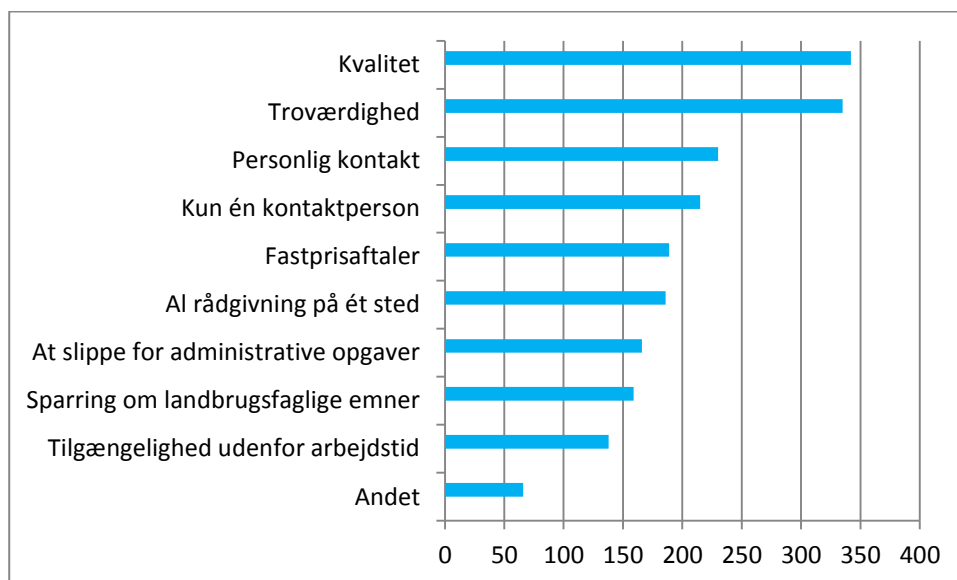

7. Hvad er deres forventninger til rådgivningen?

Rådgivningens kvalitet og troværdighed er helt afgørende for deltidslandmændene. Begge de to egenskaber scorer i gennemsnit over 4 på 0-5 skalaen, når undersøgelsens deltagere præsenteres for forskellige svar på spørgsmålet 'Hvad er mest afgørende for den rådgivning, du ønsker at modtage?' Det er de højeste gennemsnit i hele undersøgelsen og dermed de mest entydige svar.

Men også den personlige kontakt og det kun at have en enkelt kontaktperson betyder meget for mange af deltidslandmændene.

Figur 12: Det mest afgørende for den rådgivning, respondenterne ønsker at modtage. 83 respondenter.

8. Hvilke møder og andre arrangementer går de til?

40 ud af 81, der svarede på et spørgsmål, om de har deltaget i et arrangement i Djursland Landboforening inden for det seneste år, svarede ja.

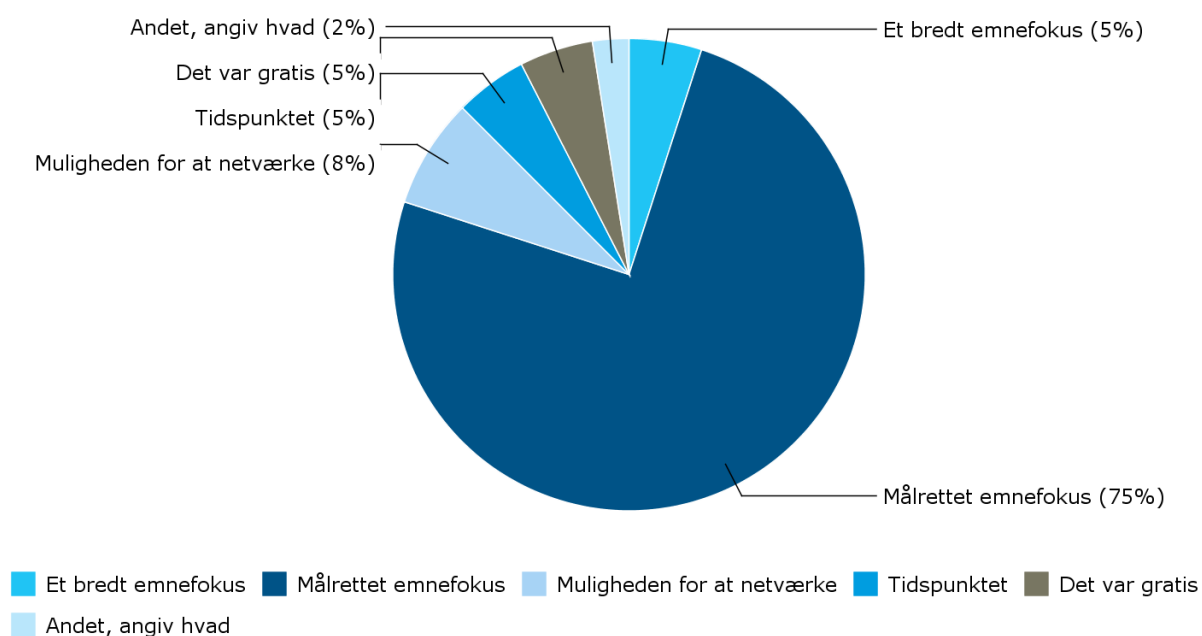
Blandt de 41, der omvendt svarede nej, må en del formodes slet ikke at være medlemmer af foreningen.

Af dem, der har deltaget i et eller flere arrangementer det seneste år, har 50 procent hørt om arrangementet gennem en annonce. 48 procent havde læst om det på internettet, 30 procent havde læst om det i en omtale i en avis og 33 procent havde fået en personlig invitation. 10 procent kendte til arrangementet ved at have fået en SMS.

Det vil sige at en god gammeldags annonce fortsat er den mest effektive metode til at samle deltagere til et arrangement eller møde, efterfulgt af omtale på internettet, avisomtale og personlige invitationer.

Ser man på deltagernes motivation til at deltage i mødet (Figur 13) er det helt klart, at et målrettet fokus på arrangementets emne er afgørende for at samle deltagere.

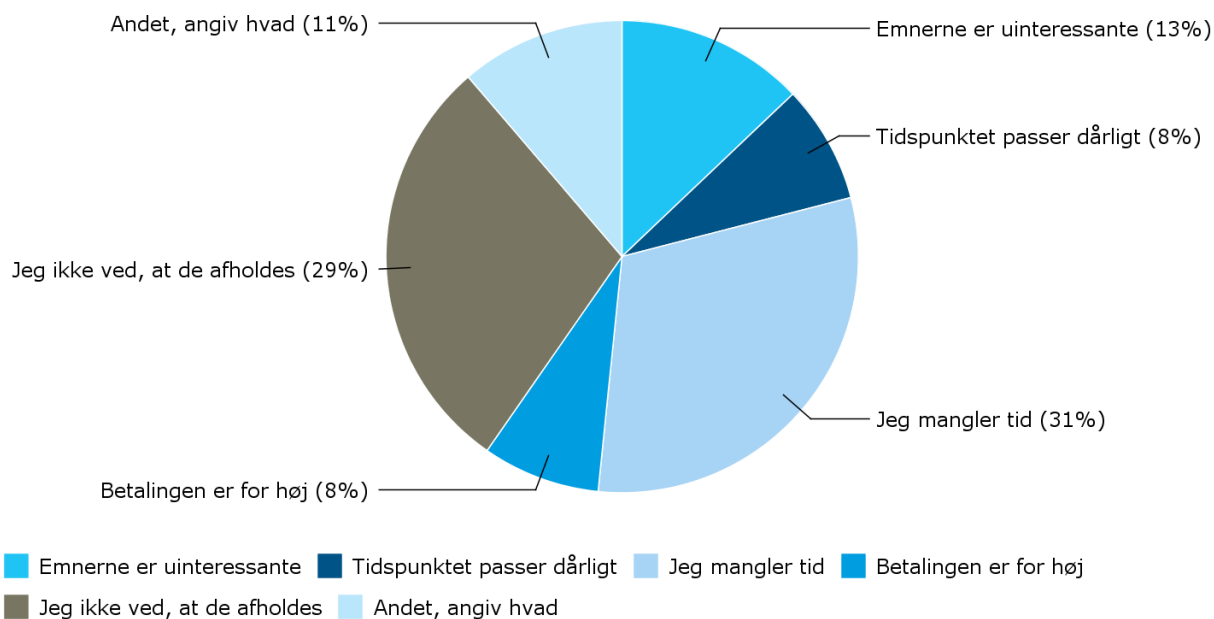
Figur 13: Deltagernes svar på spørgsmålet om hvorfor de deltog i arrangementet. 40 respondenter.

Ser man på dem der ikke har deltaget i arrangement det sidste år, er det påfaldende at 44 procent angiver manglende viden om Djurslands Landboforenings arrangementer som en af flere årsager til, at de ikke har deltaget. Det kunne tyde på, at der er behov for øget information om foreningens arrangementer. Se Figur 14.

Figur 14: Fordeling af svar på spørgsmålet til 41 respondenter om hvorfor de ikke har deltaget i et arrangement det seneste år. Hver respondent kunne afgive flere svar.

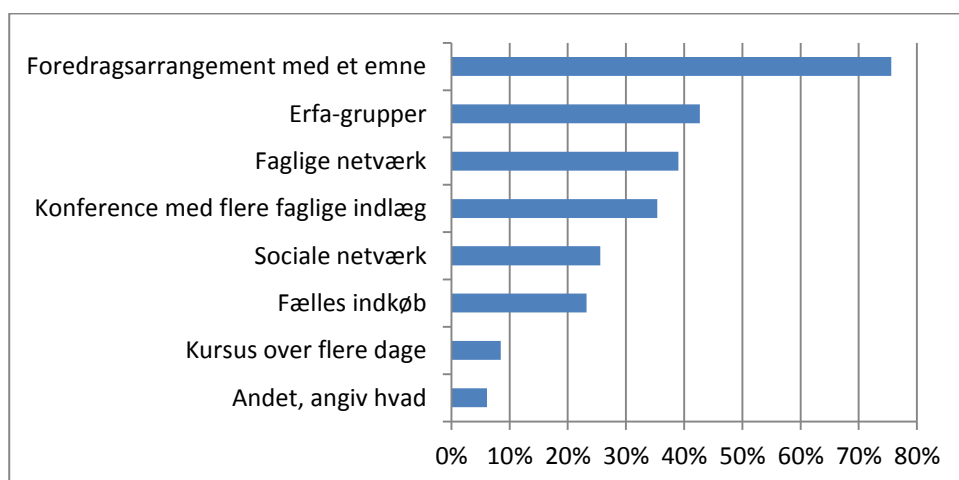

81 deltagere i undersøgelsen har svaret på et spørgsmål om hvilket tidspunkt, der passer dem bedst for arrangementer.

Et klart flertal på 58 procent foretrækker aftenmøder. 26 procent vil helst gå til et fyraftenmøde mellem kl. 17 og 19. 10 procent af deltidslandmændene foretrækker arrangementer i weekenden. Blot 6 procent vil helst deltage i et dagsmøde.

Deltidslandmændene er også blevet spurgt om, hvilken type arrangementer, de er mest interesserede i at deltage i. Som det ses i Figur 15 er topscoreren helt klart foredragsarrangementer med et enkelt emne. Den type er 76 procent interesseret i. Det passer også godt sammen med, at et målrettet emnefokus var den vigtigste drivkraft for at deltage blandt dem, som har været med på et af Djursland Landboforenings arrangementer det seneste år.

Figur 15: Procentvis fordeling af svar på spørgsmålet om hvilken type arrangement man er mest interesseret i at deltage i. Hver respondent kunne krydse af ved flere svar. 82 respondenter.

Endvidere er respondenterne blevet bedt om at komme med forslag til indholdet af kommende arrangementer. Blandt forslagene var i stikordsform:

- Enkeltbetaling og muligheder for anden landbrugsstøtte
- Fælles indkøb
- Samspillet mellem natur og landbrug
- Økonomi
- Svin
- Økologisk ukrudtsbehandling
- Pasning af nyplantet skov
- Fårehold
- Hobbylandbrug – høns, får, honning
- Forsikring
- Optimering af kødkvæg
- Selvforsyning
- Økologisk havebrug
- Nyeste lovkrav indenfor planteavl (sprøjtning, gødning mv.)
- Planteavl
- Salg af ejendom
- Klimaforandringer
- Jura i forbindelse med handel og kontrakter
- EU-regler og udfyldelse af skemaer
- Nicheproduktion af kvalitetskød fra forskellige dyrearter
- Foderproduktion på små arealer

DJURSLAND LANDBOFORENING

Deltidsudvalget

Føllevvej 5

8410 Rønne

Tlf. 8791 2000

E-mail: djursland@landboforening.dk

www.landboforening.dk

Projektet er støttet af Landdistriktpuljen

Fotos: Djursland Landboforening og Landsforeningen for Landboturisme